

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาถึงประวัติความเป็นมาของชาวไทยเงินบ้านนันทาราม ต.ห้วยยา อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 2) เพื่อศึกษาถึงกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมของชาวไทยเงิน 3) เพื่อศึกษาถึงผลกระทบสำคัญที่สืบเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมของชาวไทยเงิน

เหตุที่สนใจศึกษาเนื่องจากเป็นชุมชนเก่าแก่ทางชาติพันธุ์ที่ยังคงอยู่จนถึงปัจจุบัน แต่มีลักษณะที่ผสมกลมกลืนกับคนเมืองมาก ในการศึกษาใช้การวิเคราะห์จากเอกสาร การสัมภาษณ์ชาวไทยเงินที่ยังอยู่อาศัยในชุมชนนันทาราม และการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม

ผลการศึกษาพบว่า ชุมชนนันทารามเป็นชุมชนชาวไทยเงิน ที่อพยพมาจากเชียงตุง ประเทศพม่า เมื่อ พ.ศ. 2350 ตามนโยบาย “เก็บผักใส่ซ้า เก็บข้าใส่เมือง” เพื่อฟื้นฟูเมืองเชียงใหม่ในสมัยพระเจ้ากาวิละ (พ.ศ. 2325-2358) และสืบเชื้อสายกันมาจนถึงปัจจุบัน

ตลอดระยะเวลาประมาณ 200 ปี สังคมและวัฒนธรรมของชาวไทยเงิน ได้เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยและสภาพแวดล้อม ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสำคัญ คือ 1) นโยบายของเจ้าเมืองเชียงใหม่ที่ปกครองชุมชนชาวไทยเงินแบบผสมกลมกลืน ในยุคที่เชียงใหม่ยังเป็นประเทศราชของสยาม 2) นโยบายจากรัฐบาลสยามหลังจากผนวกเชียงใหม่เข้าเป็นส่วนหนึ่งของรัฐชาติสยามแล้ว ชาวไทเงินต้องปรับตัวให้อยู่ภายใต้กรอบของความเป็นพลเมืองของรัฐชาติ และระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 นโยบายจากรัฐบาลไทยสมัยต่าง ๆ รวมทั้งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติทุกฉบับ โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับการพัฒนาจังหวัดเชียงใหม่ ให้เป็นเมืองหลักในการพัฒนาเศรษฐกิจ และเป็นแหล่งท่องเที่ยว ผลกระทบที่เกิดขึ้น คือ ปัจจุบันชุมชนชาวไทยเงิน ได้มีการผสมกลมกลืนด้านสังคมและวัฒนธรรมกับคนเชียงใหม่และภาคกลางเป็นหลัก แต่ขณะเดียวกันเกิดความพยายามจะรักษาอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมบางประการไว้ คือ การรักษาความเป็นชุมชนโดยมีวัดนันทารามเป็นศูนย์กลาง และการส่งเสริมหัตถกรรมเครื่องเงิน ให้สามารถสืบทอดยังชาวไทยเงินรุ่นต่อไปได้

The goals of this study were 1) to study the history of Tai Khün at Baan Nantharam, Haiya Subdistrict, Mueang District, Chiang Mai Province 2) to study the social and cultural changing processes of Tai Khün and 3) to study the impacts of the social and cultural changing processes of Tai Khün

The reason for conducting this study was that Tai Khün has been an old ethnic existing community until the present time. However, the community also has the city assimilation. The methods used for this study were analyzing the documents, interviewing Tai Khün who still reside in Nantharam community and using participating observation.

The results of the study were that Nantharam community is a Tai Khün, community who immigrated from Ken Tung, Myanmar in 1807 according to the “gather all the natural resources into the barn, gather people into the city” policy to enrich Chiang Mai in the reign of King Kawila (1782 - 1815) and many generations have lived here since then.

Tai Khün’s social and cultural aspects have changed according to time and environment throughout the 200 years. The essential factors affecting these changes are 1) the assimilation policy of Chiang Mai rulers who governed Tai Khün community at the time when Chiang Mai was governed by Siam 2) the policy from Siam’s government in making Chiang Mai as part of Siam nation state which caused Tai Khün to adapt themselves to be under such state and the capitalist economy after the change of governing in 1932, the different policies from different governments as well as the National Economic and Social Development Plans especially the ones involving Chiang Mai province which gave emphasis on the province to be the main province in developing economy and the center of tourism. The effects are that presently, Tai Khün have assimilated themselves in social and cultural aspects mainly with Chiang Mai people and people in the central part. However, there is an attempt to preserve some of their cultural identities such as the preservation of the community by establishing Nantharam temple as the center and the promotion of lacquerware handicraft for the next generation to learn.